

Razvoj poreza na dobit u Europskoj uniji

Stazić, Matea

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić / Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zaprešić**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:129:743352>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-14**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository of the University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić - The aim of Digital Repository is to collect and publish diploma works, dissertations, scientific and professional publications](#)

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić

Preddiplomski stručni studij
Poslovanje i upravljanje

MATEA STAŽIĆ

RAZVOJ POREZA NA DOBIT U EUROPSKOJ UNIJI

STRUČNI ZAVRŠNI RAD

Zaprešić, 2021. godine

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić

Preddiplomski stručni studij

Poslovanje i upravljanje

STRUČNI ZAVRŠNI RAD

RAZVOJ POREZA NA DOBIT U EUROPSKOJ UNIJI

Mentor:

doc. dr. sc. Miroslav Gregurek

Naziv kolegija:

Porezni sustav Europske unije

Apsolventica:

Matea Stažić

JMBAG studentice:

0067408337

SAŽETAK.....	1
ABSTRACT	2
1. UVOD	3
2. POREZNI SUSTAV EUROPSKE UNIJE.....	4
2.1. Strategija porezne politike Europske unije.....	4
2.2. Povijesni razvoj poreza na dobit u Europskoj uniji.....	8
2.3. Struktura poreznih opterećenja Europske unije.....	10
2.4. Porez na dobit u Europskoj uniji	13
3. POREZ NA DOBIT U EUROPSKOJ UNIJI.....	16
3.1. Porezni okvir Europske unije	16
3.2. Sustav poreza na dobit.....	17
3.2.1. Porezna osnovica.....	19
3.2.2. Porezne olakšice.....	21
3.2.3. Problematika dvostrukog oporezivanja	22
3.3. Sustavi poreza na dobit Europske unije.....	24
4. KOMPARATIVNA ANALIZA POREZNOG OPTEREĆENJA DOBITI HRVATSKE S ODABRANIM ZEMLJAMA EUROPSKE UNIJE.....	27
4.1. Analiza poreznog opterećenja dobiti u Republici Hrvatskoj.....	27
4.2. Analiza poreznog opterećenja dobiti u Republici Švedskoj.....	29
5. ZAKLJUČAK	32
6. IZJAVA.....	33
7. POPIS LITERATURE	34
7.1. Knjige i članci	34
7.2. Internetski izvori.....	35
8. POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFIKONA	36
ŽIVOTOPIS	37

SAŽETAK

Porezi su jedan od najvažnijih gospodarskih instrumenata s kojim države ostvaruju ekonomsku ravnotežu, a pritom se one vode prema načelima pravednosti, učinkovitosti, jednostavnosti i elastičnosti. Porez na dobit se smatra proizvodom 20. stoljeća. To je porezni oblik kojeg plaćaju trgovačka društva na ostvarenu dobit obavljanjem svoje gospodarske djelatnosti. U Hrvatskoj, porezom na dobit moguće je oporezivati i dobit koju ostvaruju fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost koje su po kriteriju propisanom zakonom postale obveznici poreza na dobit ili su same na vlastiti zahtjev odlučile odabrati taj model oporezivanja. Može se govoriti o njemu kao o podvrsti poreza na dohodak, budući da se oporezuje dobit koja se smatra dohotkom ne fizičkih osoba. Spada u kategoriju izravnih poreznih oblika koji direktno pogađaju poreznu snagu poreznih obveznika, bez mogućnosti da prevale poreznu obvezu na neki drugi porezni subjekt. Unatoč svim nastojanjima Europske komisije da se postigne harmonizacija u modelu oporezivanja dobiti nije se moglo dogovoriti i to i dalje ostaje instrument vođenja ekonomske politike pojedine države članice. U radu se razmatraju temeljne odrednice poreza na dobit te se analizira pregled sistema i karakteristika poreza na dobit i poreznog opterećenja u Europskoj uniji. Na kraju rada napravljena je analiza poreznog sustava Švedske te usporedba, odnosno komparativna analiza s Hrvatskom. Bitno je prilikom analiziranja poreznog sustava pojedine države utvrditi što se poduzećima priznaje kao porezna olakšica i koje je konačno porezno opterećenje jer većina država oporezuje dobit poduzeća jednom poreznom stopom, a isplatu dobiti vlasnicima udjela drugom stopom važećom u trenutku isplate.

Ključne riječi: porezi, porezni obveznik, porez na dobit, Europska unija

ABSTRACT

Taxes are one of the most important economic instruments with which states achieve economic balance, and they are guided by the principles of fairness, efficiency, simplicity and resilience. Income tax is considered a product of the 20th century. It is a form of tax paid by companies on the profits made by carrying out their economic activity. In Croatia, corporate income tax is also levied on self-employed individuals who have become corporate taxpayers according to the criteria prescribed by law or who have decided to choose this taxation model at their own request. It can be spoken of as a subtype of income tax, as it taxes profits that are considered the income of non-natural persons. It belongs to the category of direct tax forms that directly affect the tax power of taxpayers, without the possibility to transfer the tax liability to another tax entity. Despite all the efforts of the European Commission to achieve harmonization in the model of corporate taxation, it could not be agreed and it still remains an instrument for conducting the economic policy of each Member State. The paper discusses the basic determinants of corporate income tax and analyzes an overview of the system and characteristics of corporate income tax and the tax burden in the European Union. At the end of the paper, an analysis of the Swedish tax system and a comparison, ie a comparative analysis with Croatia. When analyzing the tax system of an individual country, it is important to determine what is recognized to companies as a tax relief and what is the final tax burden because most countries tax corporate profits at one tax rate, and the payment of profits to shareholders at another rate valid at the time of payment.

Keywords: taxes, taxpayer, profit tax, European Union

1. UVOD

Predmet ovog rada je definirati nekoliko važnih čimbenika i pojmova kao što su; porezi i porezni sustav u Europskoj uniji, te prikazati razvoj poreza na dobit u Europskoj uniji i pojasniti politike koje pojedine države članice primjenjuju na određivanje visine direktnih poreza. Oblici poreza sežu u davnu prošlost kada su prve civilizacije oporezivale stanovništvo kako bi osiguralo sredstva za financiranje vojske i osvajačkih pohoda. Razvoj poreza na dobit u Europskoj uniji odvijao se u nekoliko faza.

Osnovni cilj ovog rada je definiranje, teoretski i pojmovno poreza na dobit na području Europske unije. U radu će se detaljno opisati razvoj poreza na dobit u Europskoj uniji te utvrditi razlike u modelima oporezivanja u pojedinim članicama te utjecaj oporezivanja na poticanje razvoja gospodarstva i privlačenja investitora. Oporezivanje dobiti je jedan od mehanizama u poreznom sustavu Republike Hrvatske. Porezni sustav Hrvatske je harmoniziran s poreznim sustavom Europske unije, odnosno prilagođen je njezinim standardima.

Rad je podijeljen u nekoliko poglavlja. Pojašnjava se cjelokupni porezni sustav u Europskoj uniji, pojmovno definira direktne i indirektne poreze i udjele pojedinih poreza pa tako i poreza na dobit u ukupnim poreznim davanjima. Opisuje se razvoj poreza na dobit u Europskoj uniji i nastojanja Komisije da nametne harmonizaciju propisa. Na primjeru Hrvatske i Švedske pokazuje se da do harmonizacije nije došlo već svaka zemlja autonomno provodi svoju politiku utvrđivanja porezne osnovice, visine porezne stope te načina oporezivanja isplate dobiti vlasnicima udjela. Pojašnjava se model oporezivanja mjestom nastanka događaja i utvrđivanje dobiti društava koje posluju u više država i pravo svake države da oporezuje dobit nastalu na njenom području. Države potpisuju ugovore o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i zajednički djeluju na suzbijanju porezne evazije i sprečavaju porezne utaje.

2. POREZNI SUSTAV EUROPSKE UNIJE

U ovom poglavlju obradit će se osnovni pojmovi vezani uz porez i porezne sustave te oporezivanje u Europskoj uniji kako bi se dala podloga za daljnji dio rada. Porez predstavlja financijski prihod za svaku državu putem kojeg ona financira svoje obveze, usluge te druge čimbenike u cilju da zadovolji funkcioniranje državnog sustava. Porezi se dijele na direktne i indirektne. Direktne poreze (visinu stope i način utvrđivanja) definiraju svojim zakonodavstvom države članice dok se o indirektnim porezima odlučuje na razini Europske unije. Donose se preporuke i smjernice kako bi porezno zakonodavstvo bilo harmonizirano i omogućavalo kvalitetan protok roba, usluga i kapitala. Direktni porezi, od kojih je najpoznatiji porez na dobit, prvenstveno omogućuju državama članicama utjecaj na vođenje ekonomske politike i privlačenje investitora. Države moraju voditi računa o sustavu potpora koji se donosi na razini Europske unije.

2.1. Strategija porezne politike Europske unije

Može se reći da su porezi zapravo prihodi za državnu blagajnu, odnosno instrument prikupljanja financijskih sredstava kako bi država mogla funkcionirati. Porezi i porezna politika obuhvaća građane i poduzeća određene države, a oni se nazivaju porezni obveznici. Porez je važan za svaku državu jer putem njih financira svoje obveze i usluge koje pruža svojim građanima.

Europska unija jedini je slučaj u svijetu u kojem se provedba ekonomske politike kombinira s centraliziranim monetarnom politikom i decentraliziranim makroekonomskom i strukturnom politikom, od kojih se posebno ističe fiskalna politika. Prema načelu supsidijarnosti, odgovornost za određeni segment fiskalne politike trebala bi biti dodijeljena razini vlasti koja će je najučinkovitije provoditi.

„Načelo supsidijarnosti nalaže da se funkcije vlade obavljaju na najnižoj mogućoj razini, a na ono više što se opravdava za učinkovitije i kvalitetnije provođenje na višoj razini. Najučinkovitiji način za izvršavanje funkcije fiskalne stabilizacije u Europskoj uniji je postizanje neovisnom fiskalnom (proračunskom) politikom država članica, poštujući načelo supsidijarnosti.“¹

---

¹ Izvor: Investopedia.com, <https://www.investopedia.com/ask/answers/093015/why-panamaconsidered-tax-haven.asp>

Stupanjem na snagu Pakta za stabilnost i rast definiran je model decentralizirane fiskalne politike u Europskoj uniji. Europska unija nastoji funkcionirati kao jedinstveno tržište na kojem se ostvaruju četiri slobode, slobodno kretanje ljudi, robe, kapitala i usluga, u kojem porezna politika i proračunski sustav igraju glavnu ulogu.

Kada se govori o izjednačavanju poreza u Europskoj uniji, prvenstveno mislimo na porez na dodanu vrijednost (PDV) i porez na dobit. Vjeruje se da bi se američko iskustvo u pogledu porezne politike moglo primijeniti u Europskoj uniji u kojem razlike među zemljama u visini porezne stope iznose i do 6%, što nema veći utjecaj na trgovinu robom.

Dva konkretna cilja su suzbijanje utaje poreza i ukidanje dvostrukog oporezivanja. Općenito govoreći, određeni stupanj usklađivanja oporezivanja trgovačkih društava opravdava potreba da se onemogući narušavanje tržišnog natjecanja (posebno u vezi s odlukama o ulaganju), spriječi tzv. porezna konkurencija i smanji manevarski prostor za manipulativno računovodstvo.

Izravni porezi, u koje spada oporezivanje dobiti poduzeća, su u nadležnosti pojedine države članice koja kroz određivanje visine stope poreza i sustav obračuna poreza na dobit određuje zakonodavni okvir za poslovanje poduzeća koja imaju poslovni nastanak na području države članice. Neizravni porezi, od kojih su najznačajniji porez na dodanu vrijednost i trošarine, harmoniziraju se na području cijele Europske unije kako ne bi došlo do zastoja u protoku roba, usluga i kapitala. U smjernicama koje propisuje unija preporučuju se rasponi stopa neizravnih poreza.

Vrlo važna značajka poreznog sustava Europske unije je opća primjena poreza na dodanu vrijednost (PDV) koji je zamijenio velik broj različitih neizravnih poreza u državama članicama.

„PDV se temelji na načelu odredišta, prikupljenom u zemlji u kojoj se roba troši. Od 1993. PDV se plaća tamo gdje se kupuje roba. Iako je usvojen jedinstveni model PDV-a, postoje značajne razlike u vrijednosti poreznih stopa između država članica. Rasponi poreznih stopa kreću se od: 15-25% u slučaju osnovne stope poreza na dodanu vrijednost i 3-12% u slučaju snižene stope.“²

---

² Izvor: Investopedia.com, <https://www.investopedia.com/ask/answers/093015/why-panamaconsidered-tax-haven.asp>

Porezna harmonizacija znači koordinaciju poreznih sustava država članica Europske unije kako bi se izbjegle nacionalne porezne mjere koje mogu negativno utjecati na funkcioniranje zajedničkog tržišta, tj. slobodnom kretanju robe, usluga i kapitala i koji mogu narušiti konkurenciju. Ugovor o Europskoj uniji utvrđuje pravne norme koje se odnose na poreze, a koje se do danas nisu promijenile. Prema njima, svaka država članica ima pravo zadržati svoj porezni sustav, pa čak i uvesti nove porezne oblike, uz obvezu usklađivanja nekih njihovih dijelova (porezna stopa, osnovica itd.).

Porezni sustavi država članica moraju biti u skladu s propisima Europske unije o državnim potporama. U vezi s trenutačnim istragama Komisije o odlukama o porezima za određena trgovačka društva, Europski parlament je osnovao privremeni Posebni odbor za odluke o porezima i ostale mjere slične prirode ili učinka (odbor TAXE), a nakon toga i odbor TAXE 2.

Posebna pažnja se poklanja oporezivanju malih i srednjih poduzeća. Europska Komisija od 2001. radi na shemi „oporezivanja u matičnoj državi” za mala i srednja poduzeća kojom bi im se omogućilo da svoju dobit (uključujući onu iz drugih država članica) obračunaju u skladu s njima poznatim nacionalnim poreznim propisima matične države. Radi uklanjanja poreznih prepreka u slučaju prekograničnog rizičnog kapitala osnovana je skupina stručnjaka koja je 2010. predstavila svoje izvješće.

S odlukama tijela Europske unije, Europska unija usvojila je nekoliko posebnih smjernica o usklađivanju određenih poreza, a postignut je i određeni minimum usklađenosti poreznih sustava. Tako je postignuta djelomična usklađenost izravnih poreza, a najdalje je išla usklađenost sustava neizravnih poreza, tj. PDV i akcize.

„Na neformalnom sastanku Europske komisije i ministara gospodarstva i financija (ECOFIN) u Veroni u travnju 1996. godine predložena je sveobuhvatna strategija porezne politike Europske unije s ciljem postizanja važnih ciljeva Unije koji doprinose povećanju zaposlenosti i povećanju zaposlenosti. unutarne tržište, istodobno štiteći poreznu osnovicu od štetne porezne konkurencije.”³

Komisija je istaknula da bi napredak u poreznoj koordinaciji imao značajan utjecaj na uklanjanje prepreka za funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Stavovi Europske komisije o strategiji porezne politike u Europskoj uniji predstavljeni su u nizu dokumenata o razvoju

---

³ Olgić Draženović, B., Buterin, V., Buterin, D. (2018), Strukturne reforme zemalja CEE-a u tranzicijskom razdoblju – pouke i zaključci, Zbornik Veleučilišta u Rijeci, 6 (1), str. 127-142

poreznih sustava, oporezivanju u Europskoj uniji, poreznoj koordinaciji i mjerama protiv štetne porezne konkurencije. S obzirom na sve ove dokumente, analize i izvještaje, Europsko vijeće se složilo u prosincu 1997. stvoriti Porezni paket, koji uključuje niz mjera protiv štetne porezne konkurencije u Europskoj uniji.

„Porezni paket obuhvaćao je usvajanje:⁴

1. Kodeksa ponašanja za oporezivanje poduzeća,
2. zakonodavne mjere kojima se uređuje oporezivanje dohotka od uštedevine fizičke osobe u jednoj državi članici - rezidentu u drugoj državi članici,
3. zakonodavne mjere za uklanjanje poreza po odbitku pri oporezivanju plaćanja kamata i tantijema između povezanih tvrtki iz različitih država članica.“

Unutar Poreznog paketa, Europska komisija objavila je upute o primjeni pravila državne potpore za izravno oporezivanje poslovanja. Strategija porezne politike Europske unije formulirana je 23. svibnja 2001. u dokumentu Komisije pod naslovom "Porezna politika u Europskoj uniji - prioriteti za godine koji slijede", u kojem je Komisija zauzela senzus komunističko stajalište da nema potrebe za širim usklađivanjem država članica. Porezni sustavi država.

Stoga države članice mogu slobodno birati porezne sustave koje smatraju primjerenima u vođenju svoje ekonomske politike. Glavni prioriteti strategije porezne politike Europske unije su borba protiv utaje poreza i štetne porezne konkurencije te uklanjanje poreznih prepreka u svim međudržavnim aktivnostima na unutarnjem tržištu.

Stoga je istaknuto da bi povećana koordinacija u vođenju porezne politike između država članica sigurno pomogla postići ove ciljeve.

„Veća transparentnost i razmjena informacija pomogli bi smanjiti rizike financijske i korporativne zlouporabe. Konzistentnija politika Europske unije posebno zahtijeva transparentnost u radu offshore financijskih centara i uspostavu učinkovite razmjene informacija između država članica.“⁵

---

⁴ Olgić Draženović, B., Buterin, V., Buterin, D. (2018), Strukturne reforme zemalja CEE-a u tranzicijskom razdoblju – pouke i zaključci, Zbornik Veleučilišta u Rijeci, 6 (1), str. 127-142

⁵ Olgić Draženović, B., Buterin, V., Buterin, D. (2018), Strukturne reforme zemalja CEE-a u tranzicijskom razdoblju – pouke i zaključci, Zbornik Veleučilišta u Rijeci, 6 (1), str. 127-142

Uklanjanje poreznih zapreka u području financijskih usluga bila je tema sastanka stručne skupine FISCO (Obračun i namirenje fiskalne usklađenosti) u Bruxellesu 15. travnja 2005., na kojem je zaključeno da je potrebna suglasnost država članica kako bi se uklonile prepreke kliringu i namiri financijske transakcije unutar Unije. Ova je skupina 2006. objavila studiju o fiskalnoj usklađenosti u procesu izračuna i namire međudržavnih transakcija s vrijednosnim papirima.

Iznos poreza određuju države članice, osim neizravnih poreza, gdje su propisane minimalne stope. Međutim, ono što je nesporno jest da se strategija porezne politike Europske unije temelji na načelima slobodnog kretanja proizvoda i usluga, kretanja ljudi i kapitala na unutarnjem tržištu, te da nacionalno porezno zakonodavstvo država članica ipso facto uključuje dosljednost s poštenom konkurencijom, bez davanja neopravdanih koristi i promicanja diskriminacije.

„Fiskalna politika, kao makroekonomski instrument, odgovornost je država članica Europske unije, a ne institucija Europske unije, tako da je fiskalna ili porezna suverenost Europskoj uniji ograničena. Instrument za provedbu fiskalne politike je proračun Europske unije čija je osnovna funkcija financiranje zajedničkih funkcija i politika Europske unije tj. potreba za integriranim državama članicama. Proračun Europske unije financira planirane zajedničke politike Europske unije.“⁶

S druge strane, proračuni država članica znatno se razlikuju zbog različitih proračunskih prioriteta, izdataka i poreznih stopa. Europska unija ne utječe na odabir proračunskih prioriteta država članica, iako tijela Europske unije reagiraju kada država članica ima veliki proračunski deficit ili javni dug, što može ugroziti gospodarski rast ostalih država članica i Europske unije u cjelini.

2.2. Povijesni razvoj poreza na dobit u Europskoj uniji

„O prijedlozima za usklađivanje poreza na dobit trgovačkih društava raspravlja se nekoliko desetljeća (1962., Izvješće Neumark; 1970.: Izvješće Van den Tempel 1975.: Prijedlog direktive za usklađivanje poreznih stopa od 45 % do 55 %). Europska komisija je 1980. zaključila da je pokušaj usklađivanja oporezivanja vjerojatno bezizgledan (COM(80)0139) te

---

⁶ Olgić Draženović, B., Buterin, V., Buterin, D. (2018), Strukturne reforme zemalja CEE-a u tranzicijskom razdoblju – pouke i zaključci, Zbornik Veleučilišta u Rijeci, 6 (1), str. 127-142

se usredotočila na mjere za dovršenje uspostave unutarnjeg tržišta. U „Smjernicama za oporezivanje poduzeća” iz 1990. (SEC(90)0601) prihvaćena su tri prijedloga (Direktiva o spajanjima 90/434/EEZ, sada Direktiva 2009/133/EZ, Direktiva o matičnim društvima i društvima kćerima (90/435/EEZ, sada Direktiva 2011/96/EU) i Sporazum o arbitražnim postupcima (90/436/EEZ). Nemogućnost postizanja dogovora se najviše ogleda u pokušaju da se uvede zajednički sustav oporezivanja isplate kamata i licencijskih naknada između matičnih društava i društava kćeri. Dogovor se pokušao postići 1991. godine i unatoč izmjenama te bez obzira na pozitivno stajalište Europskog parlamenta, Komisija je na kraju povukla taj prijedlog jer u Vijeću nije postignut sporazum. Nova verzija predstavljena je 1998. kao dio tzv. Montijevog paketa te je usvojena kao Direktiva 2003/49/EZ.⁷

Rudingov odbor neovisnih stručnjaka osnovan je 1991. godine. Njegovim izvješćem preporučeno je da se donese akcijski program za ukidanje dvostrukog oporezivanja, usklađivanje stopa poreza na dobit i osiguravanje potpune transparentnosti poreznih olakšica u državama članicama radi poticanja ulaganja. Komisija je iznijela niz prijedloga koji su poslije povučeni. Ovime možemo zaključiti kako su države članice odlučile zadržati autonomnost u oporezivanju izravnim porezima i time si osigurale kreiranje ekonomske politike.

Međutim, 1996. godine Komisija zauzima novi pristup oporezivanju. U području oporezivanja trgovačkih društava najvažniji je rezultat bio Kodeks postupanja pri oporezivanju trgovačkih društava koji je Vijeće prihvatilo 1998. u obliku rezolucije. Vijeće je također osnovalo Skupinu za kodeks postupanja (tzv. Primarolova skupina) koja je trebala ispitivati slučajeve nepravednog oporezivanja trgovačkih društava. Komisija 2001. godine sastavlja „analitičku studiju o oporezivanju trgovačkih društava u Europskoj zajednici” (SEC(2001)1681). U popratnoj komunikaciji (COM(2001)0582) zaključuje da je najveći problem trgovačkih društava to što se moraju prilagođavati različitim nacionalnim propisima na unutarnjem tržištu. Na temelju donesenih zaključaka Komisija je predložila nekoliko pristupa rješavanju problema konsolidirane porezne osnovice koju je valjalo ponuditi trgovačkim društvima koja posluju diljem Unije: oporezivanje u matičnoj državi, dobrovoljnu jedinstvenu zajedničku poreznu osnovicu, Europski porez na dobit te obveznu, potpuno usklađenu poreznu osnovicu. Radna skupina osnovana je 2004. godine, a rezultati njezina

---

⁷ Izvor: www.europarl.europa.eu/portal/hr, <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/80/izravno-oporezivanje-oporezivanje-fizickih-osoba-i-trgovackih-drustava>

rada uključeni su u prijedlog Komisije (COM(2011) 0121). Predložena je „zajedničkoj konsolidiranoj osnovici poreza na dobit” (CCCTB) prema koji bi trgovačka društva dobila pristup sustavu sa središnjom kontaktnom točkom gdje bi predavali zahtjeve za povrat poreza. Također, mogla bi konsolidirati svu dobit i gubitke od poslovanja u Europskoj uniji. „Države članice u cijelosti bi zadržale pravo da određuju svoje stope porez na dobit. U travnju 2012. Europski parlament usvaja zakonodavnu rezoluciju o tom prijedlogu, a u lipnju 2015., u namjeri da pregovorima u Vijeću da novi zamah, Komisija 2016. izlazi sa strategijom za ponovno pokretanje prijedloga o CCCTB-ju. Komisija je odlučila razdvojiti proces pa je iznijela dva međusobno povezana zakonodavna prijedloga, jedan za zajedničku osnovicu, a drugi za konsolidacijske elemente: o zajedničkoj osnovici poreza na dobit (CCTB) i o zajedničkoj konsolidiranoj osnovici poreza na dobit (CCCTB). Uvođenje zajedničke konsolidirane osnovice poreza na dobit bilo bi obavezno, ali s mogućnošću postupne provedbe. Obnovljeni bi prijedlog, s izmjenama kojima su u obzir uzeti rezultati rada OECD-a, mogao pomoći u borbi protiv izbjegavanja poreza jer se njime uklanjaju regulatorne praznine među nacionalnim sustavima i staje na kraj uobičajenim aranžmanima za izbjegavanje poreza. U ožujku 2018. Komisija je predložila dvije direktive Vijeća čiji je cilj osiguravanje pravednog oporezivanja poduzeća koja pružaju digitalne usluge. Europska unija nastavlja s radom na globalnom rješenju za oporezivanje digitalnog gospodarstva u okviru G20/OECD-a. Margrethe Vestager, izvršna potpredsjednica Komisije, obvezala se u listopadu 2019. izraditi prijedlog Europske unije o digitalnom oporezivanju ako se do kraja 2020. ne postigne dogovor na globalnoj razini.“⁸

2.3. Struktura poreznih opterećenja Europske unije

„Europska unija je područje koje karakterizira veliko porezno opterećenje. Teoretski, razvijeni sustav socijalne skrbi podrazumijeva visoko oporezivanje, što je Europu trebalo učiniti otpornijom na socijalne potrebe svojih građana. Prema podacima za 2009. godinu, udio poreznih prihoda u BDP-u na razini Unije iznosio je 39,6%, što je više od 10 posto više nego u Sjedinjenim Državama (29,3%) ili Japanu (27,9%).“⁹

---

⁸ Izvor: www.europarl.europa.eu/portal/hr, <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/80/izravno-oporezivanje-oporezivanje-fizickih-osoba-i-trgovackih-drustava>

⁹ Izvor: "Total tax revenues". Our World in Data. Retrieved, 2020.

Naravno, to ne znači da sve pojedine države članice Europske unije imaju veliko porezno opterećenje, jer neke imaju porezni udio u BDP-u znatno niži od 39,6%, dok druge, poput Švedske, imaju više od 40%. Međutim, porezni udio Unije u BDP-u općenito je visok u usporedbi s drugim zemljama članicama OECD-a. Visoko porezno opterećenje u Europskoj uniji nije novost. Posljednjih desetljeća uloga javnog sektora postala je sve veća.

Krajem 1990-ih, Maastrichtski ugovor i Sporazum o stabilnosti i rastu potaknuli su države članice Europske unije da usvoje niz mjera za konsolidaciju javnih financija. Prvo, provedba Ugovora iz Maastrichta, a nakon toga i Sporazuma o stabilnosti i rastu, bila je regulacija multilateralnog okvira za proračunski nadzor, u okviru kojeg su države članice dužne poduzeti fiskalnu konsolidaciju.

„Za neke članice ovaj je napor fiskalne konsolidacije smanjenjem poreznih stopa bio put prema EMU-u, dok se u drugim proces konsolidacije prvenstveno oslanjao na ograničavanje javne potrošnje, dok je u drugim fokus bio na povećanjima poreza. Posljednjih su godina brojne države članice smanjile porezno opterećenje smanjenjem razine poreznih stopa, najčešće u slučaju poreza na dohodak, doprinosa za socijalno osiguranje i poreza na dobit.“¹⁰

Napori za smanjenjem poreza u Europskoj uniji čine se trajno i postupno. Sveukupno, razine na razini između država članica su znatne, s udjelom poreznih prihoda u BDP-u od 29,4% u Rumunjskoj do 48,7% u Danskoj.

Razlike među zemljama ne odražavaju automatski razlike u socijalnoj politici, niti odražavaju razlike u pružanju javnih nasuprot privatnih usluga: neke države članice pružaju socijalnu ili ekonomsku pomoć smanjenjem poreza i izravnim smanjenjem državnih rashoda, dok su socijalni transferi izuzeti od oporezivanja i plaćanja doprinosa za socijalno osiguranje.

Valja napomenuti da vrijednost BDP-a uključuje i procjenu vrijednosti sive ekonomije; tako da nizak porezni udio poreznih prihoda u BDP-u ne znači uvijek niske poreze, ali u nekim državama članicama mogao bi ukazivati na veliku utaju poreza.

„Udio poreznih prihoda u BDP-u u pravilu je znatno veći u starim državama članicama Europskoj uniji (države članice koje su se pridružile prije 2004.) nego u novim, s izuzetkom Irske i Grčke, gdje je taj udio među najniži u Europskoj uniji. Zapravo, radikalno smanjenje poreza dogodilo se u zemljama srednje i istočne Europe - novim članicama, 1990-ih, kada je

---

¹⁰ Izvor: "Total tax revenues". Our World in Data. Retrieved, 2020.

zahtjev za ekonomskim restrukturiranjem bio posebno uvjerljiv, dok se u starim državama članicama porezni teret nije znatno smanjio.“¹¹

Zanimljivo je zapažanje da države članice s najvećim poreznim udjelom u BDP-u pokazuju trend manjih promjena u odnosu na druge. Ovo je pitanje nametnulo dilemu potiče li gospodarski rast jednak ili sličan iznos poreznih prihoda, ali iz drugih, tj. različitih oblika oporezivanja.

Da li se to postiže balansiranjem smanjenjem izravnog oporezivanja s povećanjem poreza na potrošnju. Podaci u većini zemalja govore u prilog trendu povećanja neizravnih poreza od 2001. godine. Što se tiče razine poreznog opterećenja u Europskoj uniji, političko se njihalo u posljednja dva desetljeća kretalo u korist širenja poreznih smanjenja i općenito smanjenja udjela poreza u BDP-u.

„Međutim, svi pokazatelji pokazuju da se to nije dogodilo od 1965. godine, već se, naprotiv, povećao udio poreza u BDP-u, osim u Nizozemskoj, gdje je ispod razine sudjelovanja iz 1975. godine. Sljedeće se dogodilo, stope poreza na dohodak smanjene su istodobnim povećanjem stopa poreza na dodanu vrijednost, što je utjecalo na promjenu porezne strukture u korist poreza na potrošnju.“¹²

U poreznoj strukturi više od 80% poreznih prihoda dolazi iz tri izvora: poreza na dohodak; porez na potrošnju (porez na dodanu vrijednost i trošarine); i doprinosi za socijalno osiguranje. U posljednja tri desetljeća države članice Europske unije više su se oslanjale na porez na potrošnju, odnosno porez na dodanu vrijednost, a dogodio se preokret u korist povećanja udjela prihoda od ovog poreza u ukupnim poreznim prihodima.

Povećanje prihoda od poreza na potrošnju ili neizravnih poreza bilo je posebno izraženo u Francuskoj, Nizozemskoj, Luksemburgu i Švedskoj. Rast stope poreza na dodanu vrijednost i općenito porast prihoda od neizravnog oporezivanja u većini država članica Europske unije bio je trajan, što je preraslo u izraženu tendenciju.

---

¹¹ Olgic Draženović, B., Buterin, V., Buterin, D. (2018), Strukturne reforme zemalja CEE-a u tranzicijskom razdoblju – pouke i zaključci, Zbornik Veleučilišta u Rijeci, 6 (1), str. 127-142

¹² Olgic Draženović, B., Buterin, V., Buterin, D. (2018), Strukturne reforme zemalja CEE-a u tranzicijskom razdoblju – pouke i zaključci, Zbornik Veleučilišta u Rijeci, 6 (1), str. 127-142

2.4. Porez na dobit u Europskoj uniji

„Porez na dobit je porezni oblik koji se oporezuje na konačni financijski rezultat - dobit koju ostvari porezni obveznik. Dobit je pokazatelj uspješnosti, odnosno učinkovitosti poslovanja tvrtke. Porezni obveznik je, kako se može zaključiti iz naziva porez na dobit, samo tvrtka.“¹³

Porezni poticaji i porezne olakšice. Obveznicima poreza na dobit pružaju se porezni poticaji za poticanje gospodarskog rasta, ulaganje u osnovna sredstva i poboljšanje stanja okoliša.

Izravni porezi su plaćeni i njihov teret (izravno) snosi porezni obveznik, a uključuju porez na dohodak (pojedinci), porez na dobit i porez na imovinu. Stope poreza na dobit u razvijenim gospodarstvima predmet su intenzivne javne rasprave. Natjecanje za mobilni kapital potaknulo je niz zemalja da predvide niže stope poreza na dobit kako bi privukle strane ulagače. Europska unija je posebno izložena tim promjenama s obzirom na to da se kapital može slobodno kretati preko granica.

Jedna od mjera koja utječe na poreznu osnovicu je pravo poreznog obveznika na ubrzanu akumulaciju. Tvrtka provodi ubrzanu akumulaciju primjenom jedne od propisanih metoda obračuna amortizacije, po stopama koje mogu biti i do 25% veće od propisanih.

U slučaju ostvarivanja prava na ubrzanu amortizaciju, porezna olakšica dobiva se u ranijem razdoblju nego primjenom redovite stope amortizacije, koja utječe na razvoj tvrtki koje pripadaju intenzivnim djelatnostima.

U poglavlju koje opisuje razvoj poreza na dobit u Europskoj uniji posebno je naglašena intencija pravednog i učinkovitog oporezivanja poduzeća. U lipnju 2015. Europska komisija pokrenula je i akcijski plan za pravedno i učinkovito oporezivanje poduzeća. Tim za analizu fiskalne politike vrši istraživanje o pet ključnih pitanja akcije:

- Ponovno pokretanje zajedničke konsolidirane osnovice poreza na dobit (CCCTB),
- Pošteno oporezivanje tamo gdje se generira dobit,
- Stvaranje dobrog poslovnog okruženja,
- Fiskalna transparentnost,
- Poboljšanje koordinacije s Europskom unijom

---

¹³ Sokol, N., (2015) Pojam i vrste javnih prihoda, materijal s predavanja, Ekonomski fakultet u Zagrebu, Sveučilište u Zagrebu, str. 20

Globalizacija gospodarske aktivnosti i rastuća važnost multinacionalnih korporacija imaju dalekosežne posljedice po nacionalne porezne politike. Od 1995. prosječna stopa poreza na dobit u Europskoj uniji pala je s 35% na 20,94%. Države posebnu pažnju poklanjaju malim i srednjim poduzećima pa tako u svojem zakonodavstvu određuju manju stopu poreza na dobit za poduzeća s prometom do 1.000.000 €. Hrvatska također provodi porezne reforme i u zadnjoj izmjeni zakonodavstva utvrđena je stopa poreza na dobit od 10 % za poduzeća s prometom do 7.500.000 kn. Time se želi pomoći malim i srednjim poduzetnicima. To je samo još jedna potvrda da se na području izravnih poreza nije postiglo puno i na njih se primjenjuje ovlast koja se primjenjuje i na harmonizaciju upravnih i pravnih propisa, ali pod uvjetom da oni neposredno djeluju na uređenje ili na funkcioniranje zajedničkog tržišta.

Povezujući postupak harmonizacije s načelom supsidijarnosti Komisija Europske unije, zauzela je stajalište, da na području izravnih poreza (koji su ionako u isključivoj nadležnosti država članica) nema osnove provoditi harmonizaciju. Stoga je to područje ostavljeno primjeni i djelovanju načela supsidijarnosti. Prioritetno ovlaštenje za harmonizaciju izravnih (neposrednih) poreza pripada državama članicama. Tek ako se ti uvjeti ne mogu ispuniti, tijela Europske unije imaju ovlaštenje primijeniti svoje mjere u postupku harmonizacije.

Tabela 1: Sustav poreza na dobit u odabranim zemljama Europske unije

Država	Stopa poreza (%)	Država	Stopa poreza (%)
Malta	35	Estonija	20
Njemačka	30	Finska	20
Belgija	29	Latvija	20
Francuska	28	Češka	19
Austrija	25	Poljska	19
Nizozemska	25	Slovenija	19

Država	Stopa poreza (%)	Država	Stopa poreza (%)
Španjolska	25	Hrvatska	18
Luxemburg	24.94	Rumunjska	16
Grčka	24	Litva	15
Italija	24	Cipar	12.5
Danska	22	Irska	12.5
Švedska	21.4	Bugarska	10
Portugal	21	Mađarska	9
Slovačka	21	EU	20,94

Izvor: *Trading Economics (2021.) – Sweden Corporate Tax Rate,*

<https://tradingeconomics.com/country-list/corporate-tax-rate?continent=Europe>

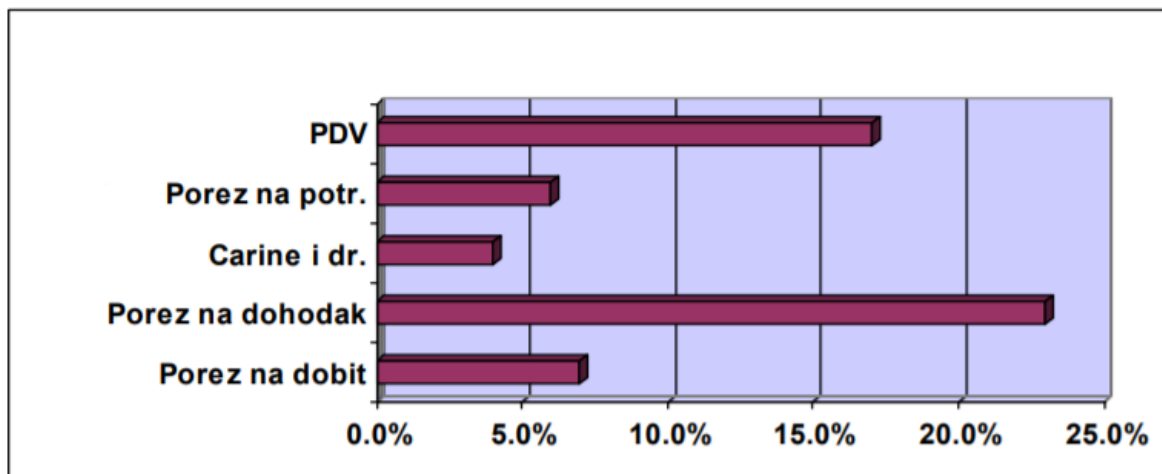
3. POREZ NA DOBIT U EUROPSKOJ UNIJI

3.1. Porezni okvir Europske unije

Porez, kao obvezno sredstvo prikupljanja novca od fizičkih, pravnih osoba i drugih poreznih obveznika, služi za financiranje javnih dobara i usluga. Javne financije svake zemlje sastoje se i od proračuna i od mnogih drugih javnih sredstava.

„Prikupljanje javnih sredstava vrši se ubiranjem različitih oblika poreza, ali i drugih javnih dažbina poput carina, poreza, trošarina, naknada, poreznih markica i drugih parafiskalnih nameta. Dok se prihodovna strana proračuna sastoji od prikupljenih javnih sredstava, rashodna strana određuje njihovu potrošnju.“¹⁴

Istodobno, u poreznom sustavu Europske unije porezi se prikupljaju i troše na različitim razinama vlasti (od lokalne i regionalne, preko nacionalne, pa sve do nadnacionalne - razine Europske unije). Prikupljena javna sredstva troše se kroz razne fiskalne institucije poput proračuna, riznice i javnih fondova.

Grafikon 1. Prikaz udjela pojedinih poreza u ukupnim poreznim prihodima u Europskoj uniji

Izvor: <https://tradingeconomics.com/Euro-area/corporate-tax-rate>

¹⁴ Sokol, N., (2015) Pojam i vrste javnih prihoda, materijal s predavanja, Ekonomski fakultet u Zagrebu, Sveučilište u Zagrebu, str. 30

Kao što je vidljivo iz grafikona, struktura prihoda od oporezivanja i poreznog sustava je ovako strukturirana. Udio poreza na dobit u strukturi ukupnih poreznih prihoda iznosi nekih 7,1 % prema Eurostatu.

„Porezne razlike među članicama Europske unije došle su do izražaja u trenutku kada su riješena pitanja carinskih i necarinskih zapreka slobodnom razvoju zajedničkog tržišta. Točnije, dok je uspostava carinske unije uklonila preostale carinske barijere na unutarnjem tržištu, uspostava jedinstvenog tržišta također je uklonila prepreke slobodnom kretanju ljudi, robe, usluga i kapitala.“¹⁵

Međutim, i dalje postoje razlike između zemalja Europske unije koje proizlaze iz različitih poreznih struktura, načina i ciljeva korištenja javnih sredstava, različitih javnih fondova, kao i niz drugih razlika povezanih s regulativom, tehničkim, sanitarnim i proizvodnim standardima, politikom državnih potpora itd..

Uz navedeno, u zemljama Unije postoji različit stupanj raspršivanja korupcije i sive ekonomije, što može imati značajne učinke na razinu i strukturu javnih financija, kao i na funkcioniranje pravnog sektora gospodarstva.

U Europskoj uniji su se vodile brojne rasprave o poreznoj strukturi, njezinoj djelomičnoj usklađenosti, kao i o mogućoj punoj usklađenosti. Spomenute rasprave ukazale su na složenost poreznog sustava na teritoriju Europske unije. Iako je postignuto vrlo malo rezultata na polju usklađivanja poreznih sustava država članica Europske unije, zapanjujuće je da se danas pažljivo nastavljaju aktivnosti traženja idealne osnove za vođenje zajedničke porezne politike.

3.2. Sustav poreza na dobit

Za razliku od neizravnih poreza, izravni porezi, koji se naplaćuju izravno od sudionika na tržištu, nisu toliko važni za kretanje roba unutar Zajedničkog tržišta Europske unije. Izravne poreze karakterizira međusobna raznolikost i nedosljednost (posebno u sferi oporezivanja poduzeća i trgovačkih društava), što uzrokuje negativne učinke na funkcioniranje zajedničkog tržišta i slobodnog tržišnog natjecanja. Kako osnivački ugovori ne sadrže odredbe o zakonskoj

---

¹⁵ Mijatović, N. (2015) Oporezivanje u Europskoj uniji: promicanje unutarnjeg tržišta i ekonomskog rasta. Porezni vjesnik (4), str. 39

regulaciji i usklađivanju izravnih poreza, tzv opći propisi Rimskog ugovora reguliraju područje naplate izravnih poreza.

„Europsko fiskalno zakonodavstvo predviđa usklađivanje svih onih zakona, propisa i propisa na razini država članica Europske unije koji izravno utječu na uspostavu i funkcioniranje zajedničkog tržišta. Ovi propisi također reguliraju ukidanje dvostrukog oporezivanja unutar Europske unije, kao i zabranu diskriminacije građana drugih država članica Europske unije s vlasničkim udjelom u kapitalu tvrtki.“¹⁶

„Izravni porezi jedan su od najvažnijih instrumenata fiskalne politike bilo koje zemlje. Stoga svaka država članica Europske unije nastoji uspostaviti konkurentniji i povoljniji porezni sustav u odnosu na porezne sustave ostalih članica, a sve s ciljem poticanja poduzetničkih aktivnosti i privlačenja stranog kapitala.“¹⁷

Iz navedenog proizlazi da se države članice Europske unije nerado odriču suverenog prava na samostalno uređivanje bitnih elemenata svojih sustava oporezivanja dobiti. Iz toga također proizlazi da je oporezivanje dobiti tvrtki i korporacija u zemljama Europske unije uglavnom neusklađeno.

„Europska komisija primijetila je na vrijeme da postojanje različitih nacionalnih poreznih sustava i poreznih propisa stvara prepreke na zajedničkom tržištu. Kako bi neutralizirala te negativne učinke i postigla slobodnu trgovinu unutar zemalja EU, Europska je komisija početkom 1960-ih poduzela konkretne mjere. Riječ je o mjerama koje su se odnosile na područje usklađivanja izravnih poreza.“¹⁸

U skladu s navedenim, Europska komisija je 1967. godine usvojila Program usklađivanja izravnih poreza, koji je jasno izrazio položaj i težnju za usklađivanjem poreza na dohodak i poreza na dobit.

„Daljnji konkretan napredak ostvaren je tek 1990. godine usvajanjem paketa mjera koji je obuhvaćao.“¹⁹

---

¹⁶ Mijatović, N. (2015) Oporezivanje u Europskoj uniji: promicanje unutarnjeg tržišta i ekonomskog rasta. *Porezni vjesnik* (4), str. 39

¹⁷ Šimović, H. (2015). Fiskalna politika u Europskoj uniji i Pakt o stabilnosti i rastu. *Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu* (3), str. 56

¹⁸ Mijatović, N. (2015) Oporezivanje u Europskoj uniji: promicanje unutarnjeg tržišta i ekonomskog rasta. *Porezni vjesnik* (4), str. 42

¹⁹ Mijatović, N. (2015) Oporezivanje u Europskoj uniji: promicanje unutarnjeg tržišta i ekonomskog rasta. *Porezni vjesnik* (4), str. 46

1. smjernice o oporezivanju holding društava (matičnih i podružnica),
2. smjernice za fuziju i
3. konvencija o arbitraži.“

Sljedećih godina, kako bi se postigao daljnji napredak, poduzete su određene radnje koje nisu dale konkretnije rezultate.

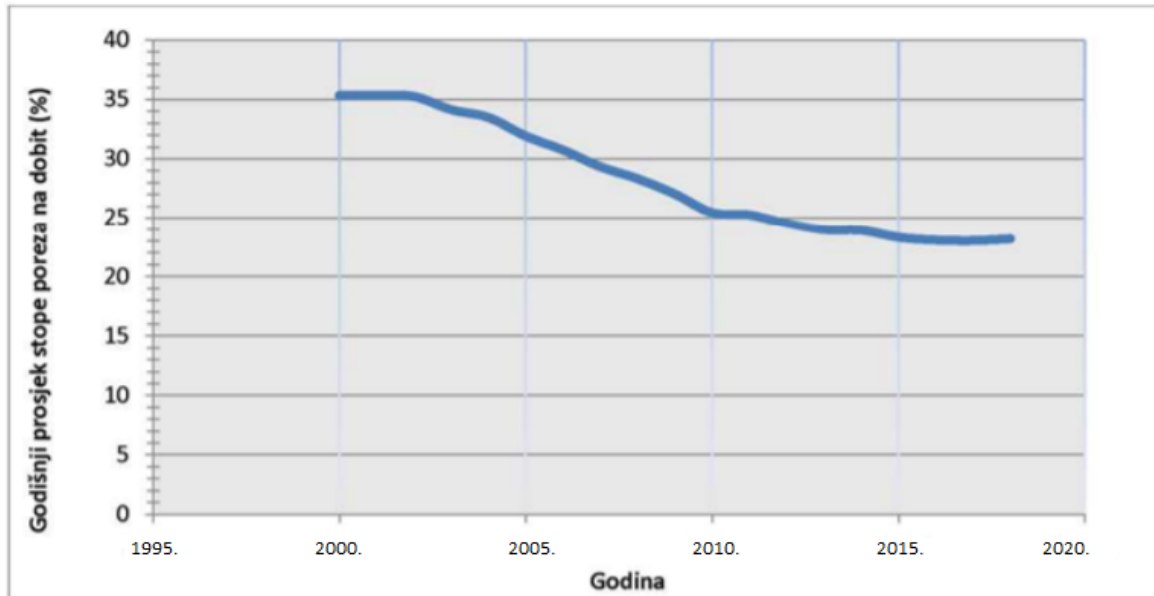
3.2.1. Porezna osnovica

U svim novim državama članicama dobit koja se oporezuje porezom na dobit utvrđuje se na temelju računovodstvenih standarda, a zatim prilagođava u različitom stupnju. Svim je zemljama zajedničko da se oporeziva dobit temelji na načelu nastanka zbog povezanosti poreza i financijskog računovodstva. Industrijske zgrade mogu se amortizirati u porezne svrhe u svim zemljama.

„Dopušteno razdoblje amortizacije je od 20 do 40 godina. Metoda amortizacije po opadajućoj osnovi dopuštena je u Latviji i Litvi. U Češkoj i Slovačkoj tvrtke mogu koristiti posebnu ubrzanu amortizaciju na temelju koeficijenata. Ova se metoda može klasificirati kao metoda amortizacije u opadajućoj osnovi jer daje slične rezultate. U drugim je zemljama linearna metoda obavezna. Na Malti je dopuštena početna dodatna amortizacija od 10%, uz godišnju stopu od 2%.“²⁰

---

²⁰ Izvor: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/business-tax/company-tax-eu/index_hr.htm

Grafikon 2. Prikaz godišnjeg prosjeka stope poreza na dobit (%)

Izvor: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/business-tax/company-tax-eu/index_hr.htm

Kroz grafikon je vidljivo da zemlje Europske unije sustavno smanjuju stopu poreza na dobit. Prosječna stopa poreza na dobit u Europske unije je sa 35% pala na 20,94% u 2020. godini.

Zemlje provođenjem poreznih reformi pokušavaju potaknuti gospodarsku aktivnost i privući investitore. U svim se zemljama izdaci za stjecanje nematerijalne imovine kapitaliziraju i amortiziraju tijekom njihovog vijeka trajanja ili se primjenjuju metoda i stopa amortizacije propisane poreznim zakonima. Razdoblje amortizacije definirano u poreznim sustavima varira od tri godine (Poljska) do pet godina (Latvija, Slovačka i Slovenija). U Litvi se imovina amortizira po stopi od 66,67%, na temelju opadajuće osnovne metode.

Materijalna osnovna sredstva, poput opreme, strojeva, uredske opreme, mogu se amortizirati u svim zemljama. U većini od njih može se primijeniti opadajuća osnovna metoda. Češka i Slovačka koriste se metodom ubrzane amortizacije koja se temelji na koeficijentu.

„Primjerice, u Češkoj Republike tvrtke mogu povećati amortizaciju za dodatnih 10% u prvoj godini nabave nove opreme, dok Cipar, Mađarska, Malta i Slovenija amortizaciju ograničavaju na linearnu metodu. Zalihe se iskazuju po trošku nabave. Promjene u zalihama gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje procjenjuju se na temelju različitih metoda.“²¹

²¹ Izvor: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/business-tax/company-tax-eu/index_hr.htm

Na Cipru, Litvi i Malti metoda FIFO je obavezna. Češka, Latvija i Slovačka pružaju mogućnost korištenja metode ponderiranih prosječnih troškova. Uz to, Mađarska, Slovenija i Poljska također dopuštaju LIFO metodu. Zbog različitih poreznih postupaka nije moguće dati opći pregled. U svim zemljama se rezerviranja za potencijalne obveze ne priznaju u porezne svrhe.

„Pored toga, rezerve za loše dugove nisu priznate na Cipru, Malti, Latviji, Mađarskoj i Sloveniji. U Češkoj i Poljskoj tvrtke mogu priznati troškove na temelju loših dugova, dok u Litvi tu mogućnost imaju samo financijske institucije.“²²

Što se tiče poreznog tretmana gubitaka, niti jedna od ovih zemalja ne dopušta prijenos gubitaka unatrag, dok unaprijed dopuštaju sve. U nekim je zemljama samo prijenos gubitaka unaprijed ograničen na pet godina. Estonija ima jedinstveni porezni sustav, gdje porezna osnovica nije povezana s dobiti. Profit iz predostrožnosti jednak je iznosu podijeljenom dioničarima, uključujući iznose koji se smatraju skrivenom raspodjelom dobiti.

Hrvatski porezni sustav priznaje linearnu metodu amortizacije uz zakonom propisane stope. Moguće je primijeniti i ubrzane amortizacijske stope. Prilikom obračuna zaliha porezno su priznate metode prosječne ponderirane cijene ili FIFO. Moguće je otpisati nenaplativa potraživanja sukladno zakonski utvrđenim pravilima ukoliko se radi o potraživanjima za isporuku roba ili usluga dok financijske institucije mogu na teret prihoda uskladiti i dane kredite za koje ne postoji izvjesnost naplate. Prilikom otuđivanja imovine priznaju se izdaci u visini povijesnog troška stjecanja umanjeni za amortizaciju. Porezni gubitak se može prenositi 5 godina. Stopa poreza na dobit ovisi o visini ostvarenog prometa i za tvrtke koje ostvaruju promet veći od 7.500.000 kn iznosi 18%, dok se tvrtke s manjim prometom oporezuju stopom 10 % (od 01.01.2021). Porez na dobit moguće je obračunavati i po novčanom načelu što je opet povlastica za male poduzetnike. Poduzetnici u prvoj godini poslovanja ne plaćaju akontacije poreza na dobit.

3.2.2. Porezne olakšice

Omogućavanje poreznih olakšica i dalje je uobičajena politika novih članica u cilju privlačenja stranih ulaganja. Mnogi od ovih objekata vrlo su izdašni. Oni se kreću od

---

²² Izvor: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/business-tax/company-tax-eu/index_hr.htm

smanjenja porezne osnovice (ubrzana amortizacija) do poreznog izuzeća od oporezivanja na niz godina. Istraživanjem je utvrđeno oko 30 različitih poreznih olakšica.

Evo samo nekih od njih:²³

- izuzeće novoosnovanih tvrtki u sljedećih deset godina (Češka),
- oslobađanje od oporezivanja zadržane dobiti (Estonija),
- priznavanje poreznog kredita u iznosu od 35-50% od iznosa ulaganje u roku od pet godina (Mađarska),
- 80 % smanjenja poreza za tvrtke u slobodnim zonama do 2017. (Latvija),
- oslobađanje od poreza za prvih pet godina i smanjenje poreza za 50% za sljedećih deset godina za tvrtke u slobodnim zonama (Litva),
- ubrzana amortizacija od 30% u prvom godine nabave određenih vrste opreme novoosnovane tvrtke i proširenje postojećih izuzetih poreza u sljedećih deset godina (Slovačka),
- smanjenje poreza za iznose rezerviranja za ulaganja u nove — dugotrajnu imovinu (koji će se realizirati u naredne dvije godine) (Slovenija).

Hrvatska nema, osim stimulirajuće stope poreza na dobit za tvrtke s prihodom manjim od 7.500.000 kn, posebnih poreznih olakšica. U periodu 2000. do 2004. bilo je moguće umanjiti osnovicu poreza na dobit jednokratnim otpisom dugotrajne imovine. U periodu od 2012. do 2016. godine bilo je moguće umanjiti osnovicu poreza na dobit za reinvestiranu dobit upisanu u temeljni kapital.

3.2.3. Problematika dvostrukog oporezivanja

Mnogo je definicija što je dvostruko oporezivanje, pa evo nekih od njih. Međunarodno dvostruko oporezivanje, vrsta višestrukog oporezivanja; međunarodno dvostruko oporezivanje događa se kada najmanje dva porezna tijela različitih zemalja utvrde porezne obveze za istog poreznog obveznika u odnosu na istu oporezivu činjenicu.

---

²³ Šimović, H. (2015). Fiskalna politika u Europskoj uniji i Pakt o stabilnosti i rastu. Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu (3), str. 56

„Vanjska trgovina robama sudjeluje u bruto domaćem proizvodu većine zemalja s vrlo značajnim postotkom. Tokovi međunarodne trgovine često su vrlo složeni, prema nekom nepisanom pravilu, zemlje u razvoju izvoze sirovine u razvijene zemlje, dok iz njih uvoze industrijsku opremu.“²⁴

Problemi nastaju kada dvije ili više zemalja uključenih u te tokove robe (kapitalna dobra, tehnologija i ljudi) pokušavaju istodobno oporezivati isti porezni objekt. To je fenomen koji se naziva međunarodno dvostruko oporezivanje.

Posljedice međunarodnog dvostrukog oporezivanja višestruko su nepovoljne i očituju se na ekonomskom i pravosudnom polju. Sve multinacionalne tvrtke suočavaju se s problemom dvostrukog oporezivanja jednog i istog dohotka, jednom u stranoj zemlji u kojoj se prihod ostvaruje, a drugi put u zemlji matične tvrtke. u usporedbi s drugim tvrtkama koje posluju samo unutar matične države. Na temelju toga možemo zaključiti da je dvostruko oporezivanje prepreka slobodnom kretanju kapitala, tehnologije, usluga i robe te izravno povećava troškove pokretnog kapitala.

„Postoje dva koncepta oporezivanja dobiti:²⁵

- klasični (apsolutni) sustav,
- sustav porezne integracije.“

U klasičnom sustavu oporezivanja dobiti poduzeća ne postoji veza između suoporezivanja dohotka građana, a dividende kao dio raspodijeljene dobiti dvostruko se oporezuju, jednom kao dio dobiti poduzeća, a drugi put su u rukama dioničara, s porezom na dohodak.

Neraspoređeni dio dobiti korporacije podliježe samo porezu na dobit. Ovaj se sustav oporezivanja primjenjuje u malom broju suvremenih zemalja, ima mnogo štetnih učinaka, ali je jednostavan i fiskalno izdašan. Mehanizam porezne integracije skup je mjera poduzetih na razini tvrtke ili na razini dioničara.

---

²⁴ Arbutina, H. (1997) Pitanje definicije pojma "dvostruko oporezivanje", *Financijska praksa* 3/97, Zagreb, str. 12

²⁵ Arbutina, H. (1997) Pitanje definicije pojma "dvostruko oporezivanje", *Financijska praksa* 3/97, Zagreb, str. 12

3.3. Sustavi poreza na dobit Europske unije

„Iako u Europi postoji mnogo različitih poreznih sustava, možemo razlikovati tri osnovna, glavna, poreza na kategorije koji se odnose na dobit i na pojedince:²⁶

- klasični sustav,
- sustav ublažavanja dvostrukog oporezivanja,
- sustav izbjegavanja dvostrukog oporezivanja.“

Klasični sustav rezultira dvostrukim oporezivanjem dividendi, te oporezivanjem i porezom na dobit i dioničari. Od zemalja Europske unije, ovaj sustav primjenjuje samo Irska. Od novih članica Europske unije, nitko je ne primjenjuje. Sustav izbjegavanja dvostrukog oporezivanja osigurava da se dobit oporezuje samo jednom, na razini tvrtke ili oporezivanjem samog dioničara (tzv. Sustav pune imputacije). Od novih država članica, samo Malta primjenjuje sustav pune imputacije.

„Dividende primljene od dioničara povećavaju se za odgovarajući porez na dobit, a zatim se progresivno oporezuju na pojedinačnoj razini. Istodobno, tvrtkama je odobreno porezno odobrenje na pojedinačnoj razini. Kao rezultat toga, dobit raspodijeljena dioničarima ostaje neoporezana na razini tvrtke i postaje (u cijelosti) podložna porezu na dohodak.“²⁷

„Estonija, Latvija i Slovačka eliminiraju dvostruko oporezivanje sustavom oslobađanja poreza od dioničara. Dobit se oporezuje na razini tvrtke, a stopa poreza na dohodak određuje porezno opterećenje zadržane i raspodijeljene dobiti. Sustav u Estoniji jedinstven je jer ne postoji porez na dohodak, oporezuje se samo raspodijeljena dobit (na razini tvrtke), a zadržana dobit izuzeta je od oporezivanja.“²⁸

Takva diskriminacija raspodijeljene dobiti može dovesti do ekonomske neučinkovitosti, jer postoji poticaj za izbjegavanje oporezivanja zadržavanjem dobiti, a takva zadržana dobit možda se nikada neće koristiti na najučinkovitiji način, već ulagati u manje produktivne projekte. Na razini dioničara, dividende su izuzete od oporezivanja, kao što je primjerice slučaj u Latviji. Većina zemalja članica Europske unije, i nove i stare, pružaju samo djelomično izuzeće od dvostrukog oporezivanja. Na Cipru, u Češkoj, Mađarskoj, Litvi,

---

²⁶ Šimurina, N. (2015) Porezna harmonizacija u EU (nastavni materijali). Zagreb: Ekonomski fakultet, str. 21

²⁷ Izvor: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/business-tax/company-tax-eu/index_hr.htm

²⁸ Izvor: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/business-tax/company-tax-eu/index_hr.htm

Poljskoj, Rumunjskoj, Bugarskoj i Sloveniji dioničari dobivaju povlašteni prihod za svoj prihod od dividendi.

„Na Cipru, Češkoj i Litvi porez po odbitku na raspodijeljenu dobit iznosi 15%. Ovih 15% poreza zadržava povlašteni tretman jer je jednak najnižoj stopi poreza na dohodak. U Poljskoj se na dividende plaća porez po odbitku po stopi od 19%. A ovo je povlašteni status jer stopa za najniži porezni razred iznosi 19%. Isti je slučaj s Mađarskom, osim što porezna stopa iznosi 20%, u Rumunjskoj 24%, a u Bugarskoj 18%. U Sloveniji se primjenjuju dodatne olakšice za dioničare, gdje je 40% primljenih dividendi oslobođeno poreza na dohodak, a preostalih 60% oporezuje se.“²⁹

Mali napredak postignut je i na području usklađivanja oporezivanja dohotka u državama članicama Europske unije. U suvremenim uvjetima poslovanja dolazi do kretanja kapitala u smjeru zemalja s nižim poreznim stopama, tzv. porezne oaze. Jedan od osnovnih oblika migracije kapitala odnosi se na prijenos sredstava u zemlje s većim povratom kapitala. Takvi tokovi kapitala nužno i neizbježno ugrožavaju ostvarenje osnovnih ciljeva Zajedničkog tržišta Europske unije.

Vijeće Europske unije usvojilo je 2003., potom 2016. godine, s ciljem uklanjanja iskrivljenih kretanja kapitala, Smjernicu o oporezivanju dohotka od kamata, koja regulira porezni tretman plaćenih kamata. Drugi problem koji se odnosi na porez na dohodak odnosi se na oporezivanje dividendi (prihoda od dionica) isplaćenih pojedincima.

Smjernica o porezu na dohodak od kamata usvojena je s ciljem pravičnog i djelotvornog oporezivanja svih osoba koje ostvaruju dohodak od kamata u drugim državama članicama Europske unije, u skladu sa zakonskim propisima zemlje iz koje potječu (osobe). Stoga se ova Smjernica odnosi samo na fizičke osobe u slučajevima kada se država u kojoj se ostvaruje prihod od kamata razlikuje od zemlje u kojoj se nalazi prebivalište vlasnika plaćenih kamata.

U pravnom sustavu Europske unije, kamate podrazumijevaju kamate na sve oblike potraživanja kao što su: kamate na obveznice, kamate na štedne uloge, državne zajmove, kamate na dobit investicijskih fondova itd.

Oporezivanje dividendi isplaćenih pojedincima u zemljama Europske unije na snazi je načelo dvostrukog oporezivanja poreza na dividendu. S jedne strane, Smjernice za oporezivanje holding kompanija reguliraju porezni tretman dividendi isplaćenih pravnim osobama. S druge

---

²⁹ Izvor: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/business-tax/company-tax-eu/index_hr.htm

strane, izjava Europske komisije pod naslovom Oporezivanje dividendi fizičkih osoba na zajedničkom tržištu pravno regulira oporezivanje dividendi fizičkih osoba.³⁰

Ovo priopćenje, zbog velikih razlika u poreznim sustavima država članica Europske unije, samo iznosi problem oporezivanja dividendi isplaćenih pojedincima. Naglasak je stavljen na zabranu diskriminacije građana Europske unije prilikom oporezivanja dividendi.

---

³⁰ Šimović, H. (2015). Fiskalna politika u Europskoj uniji i Pakt o stabilnosti i rastu. Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu (3), str. 59

4. KOMPARATIVNA ANALIZA POREZNOG OPTEREĆENJA DOBITI HRVATSKE S ODABRANIM ZEMLJAMA EUROPSKE UNIJE

4.1. Analiza poreznog opterećenja dobiti u Republici Hrvatskoj

Prilikom razvoja poreznog sustava u Republici Hrvatskoj odabrana je strategija oslanjanja na potrošne poreze te se glavina poreznih prihoda ubire iz poreza na dodanu vrijednost i trošarina. Porezne reforme koje se provode u fazama kontinuirano smanjuju stope izravnih poreza na dobit i dohodak dok su se stope poreza na dodanu vrijednost od uvođenja smanjivale i povećavale.

Porez na dobit porezni je oblik koji omogućuje državi vođenje ekonomske politike. Država kroz fiskalni sustav dopušta upotrebu poreznih poticaja i olakšica i time stvara razliku između stvarne osnove za oporezivanje (ostvarene računovodstvene dobiti) i zakonski propisanog tereta. Porezno opterećenje u Republici Hrvatskoj je relativno nisko u odnosu na zemlje u okruženju. Poduzeća plaćaju efektivno niži porez na dobit od zakonski određenog zbog stavki koje korigiraju poreznu osnovicu..

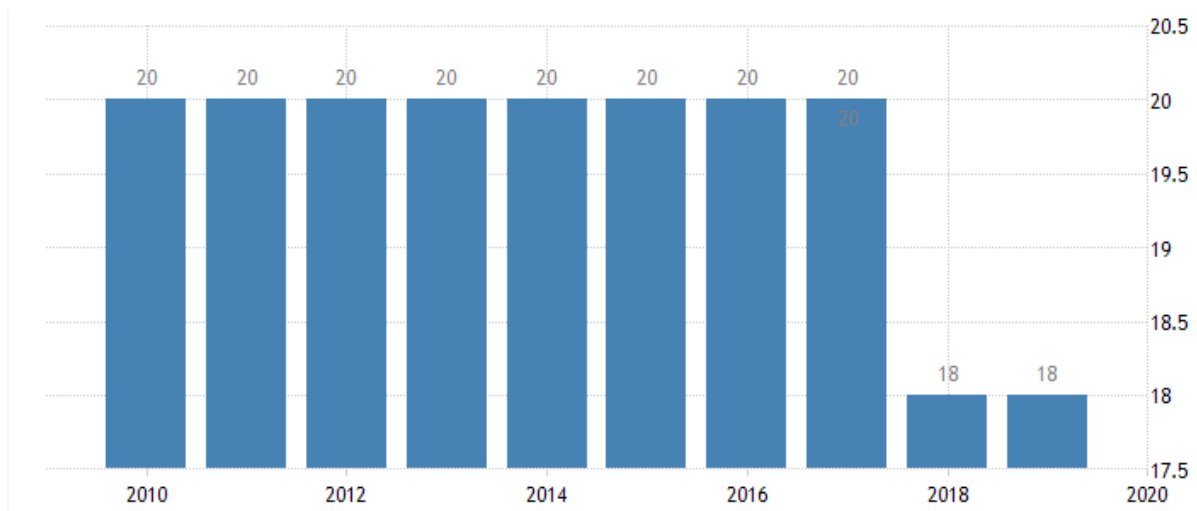
Stavke koje uvećavaju poreznu osnovicu su gubici nastali uslijed vrijednosnog usklađivanja materijalne imovine, potraživanja ili vrijednosnih papira koji nisu utuženi, odnosno prijavljeni u stečaj, rashodi od rezerviranja osim zakonom dozvoljenih rezerviranja, amortizacija iznad propisanih stopa, dio troškova reprezentacije i korištenja osobnim vozilom i sl.

S druge strane, poreznu osnovicu umanjuju stavke poput ostvarenih gubitaka iz prethodnih razdoblja, prihoda po osnovi vrijednosnog usklađivanja imovine, potraživanja i vrijednosnih papira (povećanje vrijednosti, nerealizirana dobit), državnih potpora za istraživačko-razvojne projekte (od 100 do 150 posto opravdanih troškova), državnih potpora za obrazovanje i izobrazbu radnika, prihoda od dividendi ili udjela u dobiti i sl.

Poreznu osnovicu mogu smanjiti i rezerviranja za očekivane buduće troškove kao što su troškovi započetih sudskih sporova ili troškovi otpremnina pod uvjetom da je već donesen program zbrinjavanja viška radnika, te rezerviranja za rizike u garantnim rokovima.

Kako bi umanjili ili potpuno izbjegli porez na dobit, poduzetnici mogu koristiti i olakšice za realizirane investicije. Prema Zakonu o poticanju ulaganja, ukupna potpora za ulaganje izračunava se kao postotak vrijednosti ulaganja, odnosno utvrđuje se na temelju prihvatljivih troškova ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu ili na temelju prihvatljivih troškova

otvaranja novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem (trošak plaća). Stopa poreza na dobit u Republici Hrvatskoj u 2020. godini iznosi 18% za poduzeća koja su ostvarila prihod veći od 3.000.000 kn. Poduzeća s prihodom manjim od 3.000.000 kn plaćaju porez na dobit po stopi od 12%. Novom poreznom reformom povećan je prag za primjenu stope od 18% na 7.500.000 kn dok je stopa od 12% zamijenjena stopom od 10%. Isplata dobiti vlasnicima udjela oporeziva je u 2020. godini stopom poreza na dohodak od 12% (uvećano za prizet prema mjestu prebivališta) dok je gore spomenutom reformom korigirana i stopa poreza na dohodak sa 12% na 10% na isplate sve zadržane dobiti koje se isplaćuju nakon 01.01.2021. godine neovisno u kojem je periodu dobit ostvarena.

Grafikon 3. Prikaz stope poreza na dobit za Hrvatsku u razdoblju od 2010.-2020.

Izvor: *Trading Economics (2021.) – Croatia Corporate Tax Rate*, preuzeto sa: <https://tradingeconomics.com/croatia/corporate-tax-rate>

Iz Grafikona 3 vidljivo je da nakon dugog fiksnog perioda od 8 godina gdje se stopa poreza na dobit nije mijenjala i iznosila je 20% u 2018. godini dolazi do smanjena stope za 2 postotna poena te stopa iznosi 18%. Ta se stopa zadržala do danas i 2021. godine iznosi 18% za poduzeća koja ostvaruju prihod veći od 7.500.000 kn. Za poduzeća s prihodom manjim od 7.500.000 kn stopa poreza na dobit iznosi 10%.

Republika Hrvatska svojom poreznom politikom pokušava stvoriti investicijsku klimu. Obzirom da je ključan element u poduzetništvu i pravna sigurnost za ulagače, unatoč skoro najnižim stopama poreza na dobit u okruženja, Republika Hrvatska teško ostvaruje nove

investicije. Ako se tome pridoda izuzetno velika stopa poreza na dodanu vrijednost koji opterećuje potrošnju i slaba ekonomska snaga većine stanovništva možemo zaključiti da porezno opterećenje direktnim porezima nije garancija za razvoj gospodarstva.

4.2. Analiza poreznog opterećenja dobiti u Republici Švedskoj

Kao primjer uspješnog gospodarstva i države koja vodi pravednu socijalnu politiku svi ističu Švedsku. „Pri analizi poreznog sustava Švedske važna je 1991. godina u kojoj se dogodila velika gospodarska, ali i porezna reforma. Troškovi države su se konstantno povećavali u razdoblju od 1960-ih, pa sve do 1990-ih, a sve je to dovodilo i do povećanja poreznog tereta koji je iznosio nešto iznad 50% BDP-a. Bitna činjenica koja opisuje reformu gospodarstva, upravo leži u tome da je u cijeloj državi početkom 1990-ih bio dereguliran i privatiziran.“³¹

„Korporativni porez (ili porez na dobit) iznosio je do 1990. godine čak 60 posto, a porez na dohodak je išao do 105 posto. Koliko je takva politika širenja socijalne države nauštrb poduzetništva bila pogubna za ekonomiju, pokazuje činjenica da je godišnja inflacija prešla 15 posto, plaće godinama nisu rasle, a nijedna nova značajna kompanija nije se iznjedrila u periodu od 1965. do 1995. godine. Trideset godina stagnacije koja je prijetila potpunim urušavanjem države. Šveđani su shvatili da moraju napraviti drastične promjene te su početkom 1990-ih, nakon dugogodišnje vladavine Socijaldemokrata, izabrali desni blok (liberale i konzervativce) koji je obećavao preporod. Otad je uvedeno mnogo značajnih promjena. Porez na dohodak je prepolovljen (iako je još uvijek previsok), a porez na dobit postupno smanjivan od 1992. do 2008. do 29 posto.“³²

Švedska ima i dalje viši porez na dobit od Hrvatske (gdje on iznosi 18 posto za tvrtke koje ostvaruju promet veći od 7.500.000 kuna, a za ostale 10 posto), ali u ukupnom poreznom opterećenju Hrvatska je gora od njih.

„Sva društva unutar korporacije smatraju se zasebnim subjektima u svrhu oporezivanja i porezi se ne naplaćuju protiv skupine kao cjeline. To omogućava tvrtkama da provode učinkovito planiranje poreza na dobit i prenose velike postotke dobiti na druge tvrtke u grupi.

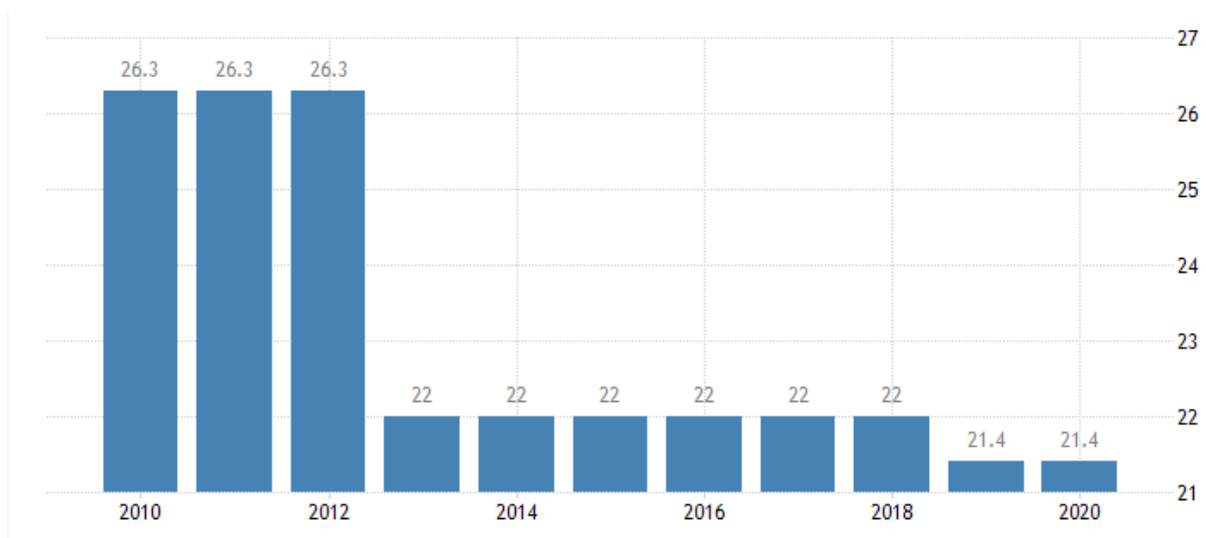
---

³¹ Hinšt D. Liberal.hr za slobodne ljude i slobodno tržište (2017.). Kako je Švedska napravila zaokret i što bi Hrvatska iz toga mogla naučiti, preuzeto sa: <https://liberal.hr/clanak.php?id=801>

³² Nakić, M. (2019.) Liberal.hr – Kako je Švedska postala centar startupa i predvodnica pro-business politike za cijelu Europu, preuzeto sa: <https://www.liberal.hr/svedska-danska-skandinavija-nordijske-zemlje-startupi-frederik-reinfeldt-porez-na-dobit-porez-311>

Prijenosi se mogu obavljati sve dok grupa posjeduje 90 posto ili više udjela prijenosnih tvrtki. Svaka dividenda podijeljena stranim dioničarima korporacije izuzeta je od poreza po odbitku u Švedskoj, što znači da su i dividende na dionice koje ne kotiraju na burzi oslobođene poreza po odbitku. Ova stopa poreza na dividende trebala bi biti vrlo atraktivna za strane korporativne dioničare i to je ono što švedske holdinge čini tako atraktivnim. U slučajevima kada dividende nisu izuzete, stopa poreza po odbitku iznosi 30 posto, ali taj se iznos obično može oduzeti ili smanjiti pozivanjem međunarodnih ugovora o dvostrukom oporezivanju.³³

Grafikon 5: Prikaz stope poreza na dobit za Švedsku u razdoblju od 2010.-2020.

Grafikon 4. Prikaz stope poreza na dobit za Švedsku u razdoblju od 2010.-2020.

Izvor: *Trading Economics (2021.) – Sweden Corporate Tax Rate*,
<https://tradingeconomics.com/sweden/corporate-tax-rate?fbclid=IwAR2NrKCrPjD-2T95-DMmR0paHRF42DWgCjmAyheq7crBlls20L6JZ1O47Pw>

Iz Grafikona 4 vidljivo je smanjenje poreza na dobit kroz period od 10 godina. Od 2010. do 2012. godine porez je iznosio 26,3% te nakon 2012. godine dolazi do značajnog pada od 4,3 postotna poena, te se porez sljedećih 6 godina ne mijenja, odnosno ostaje 22%. Nakon dugog fiksnog perioda od 6 godina gdje se stopa poreza na dobit nije mijenjala, 2017. godine se smanjuje za 0,4 postotna poena te iznosi 21,4%. Ta se stopa zadržala do danas i 2020. godine iznosi 21,4%.

³³ Nakić, M. (2019.) *Liberal.hr – Kako je Švedska postala centar startupa i predvodnica pro-business politike za cijelu Europu*, preuzeto sa: <https://www.liberal.hr/svedska-danska-skandinavija-nordijske-zemlje-startupi-frederik-reinfeldt-porez-na-dobit-porez-311>

Dobit od kapitala na dionicama koje ne kotiraju na burzi i dionicama stranih fizičkih ili pravnih osoba također je oslobođen poreza po odbitku (porez na kapitalni dobitak). Osim toga, kotirane dionice u iznosu od 10 posto glasačkih prava poduzeća koje su održane najmanje godinu dana ispunjavaju uvjete za izuzeće. Međutim, kapitalni gubici na dionicama ne mogu se odbiti. U Švedskoj uglavnom postoje porezno priznati troškovi kamate. To omogućuje tvrtkama da izbjegnu poreze uspostavljanjem interne strukture u kojoj se povrat ulaganja investira kao kamata. Međutim, švedski porezni zakon primjenjuje ograničenja za odbitke kamata na kredite podrijetlom unutar grupe.

5. ZAKLJUČAK

Kroz ovaj rad definirana je problematika poreza na dobit u Europskoj uniji, kao i svi elementi poreznog sustava općenito, odnosno njegovo funkcioniranje i oporezivanje kada je riječ o području Europske unije. U početnom dijelu rada definiran je pojam poreza i poreznog sustava općenito, zatim slijedi dio rada se odnosio na definiranje poreznog sustava Europske unije kao i fokusiranje na porez na dobit. Oporezivanje je pojam koji je poznat od davnih vremena kada su civilizacije i njihove vođe kako bi unaprijedili svoju vojsku i stanje u „državama“ prikupljali novac od stanovništva.

Porez na dobit je vrsta poreza koji ima zadatak da oporezuje završni te konačni financijski rezultat određenog subjekta. Sam pojam dobiti je pokazatelj uspješnosti, odnosno učinkovitosti poslovanja tvrtke. Porezni obveznik je, kako se može zaključiti iz naziva porez na dobit.

Nažalost danas se često čuje kako je porez prevelik, što potiče bunt i otpor kod građana. No, porezni sustav i politika imaju za cilj prikupljanje financijskih sredstava kako bi financirali usluge i obveze prema građanima, nadalje iz tih izvora se financiraju objekti i infrastruktura od nacionalne važnosti.

Oporezivanje je prihod države iz čega ona financira mirovinske, zdravstvene, socijalne, sigurnosne, projektne od nacionalne važnosti te druge javne rashode kojima nastoji unaprijediti društvo i državu općenito.

6. IZJAVA

Izjava o autorstvu završnog rada i akademskoj čestitosti

Ime i prezime studenta: MATEA STAŽIĆ

Matični broj studenta: 1-297/16-PEI

Naslov rada: RAZVOJ POREZA NA DOBIT U EUROPSKOJ UNIJI

Pod punom odgovornošću potvrđujem da je ovo moj autorski rad čiji niti jedan dio nije nastao kopiranjem ili plagiranjem tuđeg sadržaja. Prilikom izrade rada koristio sam tuđe materijale navedene u popisu literature, ali nisam kopirao niti jedan njihov dio, osim citata za koje sam naveo autora i izvor te ih jasno označio znakovima navodnika. U slučaju da se u bilo kojem trenutku dokaže suprotno, spreman sam snositi sve posljedice uključivo i poništenje javne isprave stečene dijelom i na temelju ovoga rada.

Potvrđujem da je elektronička verzija rada identična onoj tiskanoj te da je to verzija rada koju je odobrio mentor.

Datum

Potpis studenta

_____

_____

7. POPIS LITERATURE

7.1. Knjige i članci

1. Arbutina, H. (1997) Pitanje definicije pojma "dvostruko oporezivanje", *Financijska praksa* 3/97, Zagreb,
2. Bogovac, J., (2014) Porezni sustav RH, nastavni materijal iz kolegija Javne financije, *Studijski centar za javnu upravu i financije*, Zagreb,
3. Brčić, Ž. (2015) *Europska unija u brojkama*. Matka, 21(84),
4. Jelčić, B. (2001) *Javne financije, RRiF Plus*, Zagreb,
5. Jelčić B. (2011) *Porezi, Opći dio*; Visoka poslovna škola Libertas, Zagreb,
6. Jelčić, Ba. i Jelčić Bo., (1998) *Porezni sustav i porezna politika*, Informator, Zagreb,
7. Jelčić B., Bejaković P. (2012) *Razvoj i perspektive oporezivanja u Hrvatskoj*, *Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti*, *Radovi odsjeka za ekonomska istraživanja zavoda za povijesne i društvene znanosti*, Zagreb,
8. Kesner-Škreb, M. (1995) *Načela oporezivanja*. *Financijska praksa*, br 1.,
9. Kordić G. (2011) *Porezni sustav Republike Hrvatske*, *Ekonomski fakultet Zagreb*, *Sveučilišni preddiplomski studij poslovne ekonomije*, Zagreb,
10. Mijatović, N. (2015) *Oporezivanje u Europskoj uniji: promicanje unutarnjeg tržišta i ekonomskog rasta*. *Porezni vjesnik* (4),
11. Sokol, N., (2015) *Pojam i vrste javnih prihoda*, materijal s predavanja, *Ekonomski fakultet u Zagrebu*, *Sveučilište u Zagrebu*,
12. Šimurina, N. (2015) *Porezna harmonizacija u EU (nastavni materijali)*. Zagreb: *Ekonomski fakultet*,
13. Šimović, H. (2015). *Fiskalna politika u Europskoj uniji i Pakt o stabilnosti i rastu*. *Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu* (3).

7.2 Internetski izvori

1. Izvor: http://www.bizimpact.hr/download/documents/read/porez-na-dodanu-vrijednost-nakon-pristupanja-europskoj-uniji_92
2. Izvor: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/business-tax/company-tax-eu/index_hr.htm
3. Izvor: https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/naslovna_tablica_psrh.aspx
4. Izvor: www.europarl.europa.eu/portal/hr,
<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/80/izravno-oporezivanje-oporezivanje-fizickih-osoba-i-trgovackih-drustava>
5. Hinšt D. Liberal.hr za slobodne ljude i slobodno tržište (2017.). Kako je Švedska napravila zaokret i što bi Hrvatska iz toga mogla naučiti, preuzeto sa: <https://liberal.hr/clanak.php?id=801>
6. Nakić, M. (2019.) Liberal.hr – Kako je Švedska postala centar startupa i predvodnica pro-business politike za cijelu Europu, preuzeto sa: <https://www.liberal.hr/svedska-danska-skandinavija-nordijske-zemlje-startupi-frederik-reinfeldt-porez-na-dobit-porez-311>
7. Trading Economics (2021.) – Sweden Corporate Tax Rate, <https://tradingeconomics.com/country-list/corporate-tax-rate?continent=europe>
8. Trading Economics (2021.) – Sweden Corporate Tax Rate, <https://tradingeconomics.com/sweden/corporate-tax-rate?fbclid=IwAR2NrKCrPjD-2T95-DMmR0paHRF42DWgCjmAyheq7crBlls20L6JZ1O47Pw>

8. POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFIKONA

Tabela 1: Sustav poreza na dobit u odabranim zemljama Europske unije.....	14
Grafikon 1. Prikaz udjela pojedinih poreza u ukupnim poreznim prihodima u Europskoj uniji.....	16
Grafikon 2. Prikaz godišnjeg prosjeka stope poreza na dobit (%)	20
Grafikon 3. Prikaz stope poreza na dobit za Hrvatsku u razdoblju od 2010.-2020.	28
Grafikon 4. Prikaz stope poreza na dobit za Švedsku u razdoblju od 2010.-2020.	30

ŽIVOTOPIS

**Matea
Stažić**

DATUM RODENJA:
08/02/1989

KONTAKT

Državljanstvo: hrvatsko

Spot: Žensko

Dugoselska cesta 93,
10361 Sesvetski Kraljevec,
Hrvatska

matea.srbanic@gmail.com

(+385) 981649673

RADNO ISKUSTVO

01/01/2008 - TRENUTAČNO - Sesvetski Kraljevec, Hrvatska

Knjigovotkinja
SINA-TRADE d.o.o.

Moje zadaće obuhvaćaju:

- knjiženje izvoda
- ulaznih i izlaznih faktura
- vođenje blagajne
- usklade
- plaćanje faktura,
- predaju obrazaca putem e-porezne
- izrada putnih naloga i loko vožnje
- obračun plaće
- obračun PDV-a
- izrada JOPPD obrazaca
- izrada potrebnih tablica u excelu
- održavanje veza i koordinacija s bankama, poreznom upravom i drugim državnim institucijama

OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

2003 - 2007 - Kennedyjev trg 5, Zagreb, Hrvatska

Ekonomist
Treća ekonomska škola

<http://ss-treca-ekonomska-zg.skole.hr/>

JEZIČNE VJEŠTINE

MATERINSKI JEZIK/JEZICI: hrvatski

DRUGI JEZICI:

engleski

Slušanje C1	Čitanje B2	Govorna produkcija B1	Govorna interakcija B1	Pisanje B1
----------------	---------------	-----------------------------	------------------------------	---------------

DIGITALNE VJEŠTINE

Internet / MS Office (Word Excel PowerPoint) / Rad na raunalu / Windows / Društvene mreže (različite platforme) / Informacije i komunikacija (pretraivanje interneta)

Osobne vještine

Timski rad / S lakocom prihvacam i rjesavam nove izazove kroz koje napredujem / Dobro organizirana / Prilagodljivost / Komunikativna / Pristupacna